

ІННОВАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІМПЕРАТИВ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Функціонування світової економіки двадцять першого століття супроводжується різноманітністю інноваційних процесів і їх безперервністю. Інновації становляться рушійною силою управління регіонів, галузей і підприємств та виступають результатом не лише фундаментальних досліджень і прикладних розробок, а також і ефективного функціонування національної економіки в цілому. Крім того, накопичений у минулому надійний науково-технічний потенціал визначає сьогодні ведучу роль держави в усіх сферах соціально-економічних відносин як на регіональному, так і загальносвітовому рівнях.

Порівнюючи різновиди прогресу (зокрема враховуючи науковий, технічний, економічний, соціальний і інноваційний), слід відзначити, що саме інноваційний за своєю соціально-економічною сутністю являється найбільш ефективним. Це можна пояснити максимальним використанням власного інтелектуального багатства, внаслідок чого пріоритетність буде надаватися таким галузям, як наука, освіта і культура. В умовах обмеженості оборотності капіталів для України привабливим є дотримання основ інноваційної стратегії розвитку економіки, яка враховуватиме світові досягнення та результати науково-технічного прогресу; власні інноваційні ідеї, проекти та розробки, а також передбачатиме використання національних економічних, трудових і інтелектуальних ресурсів відповідно до виникаючих потреб суспільства та дозволить реалізувати конкурентні переваги країни у розробці та впровадженні інноваційних продуктів і технологій на світовій арені.

Постулати інноваційної стратегії передбачають формування ключових завдань і проведення відповідної загальнодержавної політики, спрямованої на підтримку інноваційно-інвестиційних процесів за допомогою податкових, бюджетних, монетарних інструментів регулювання економіки з метою реалізації стратегічних цілей. Зрозуміло, що ведучу роль в імплементації стратегії повинна відігравати держава, яка буде створювати організаційні, правові та фінансові передумови для розвитку інноваційних ідей і проектів. Однак не можна забувати про роль і значення закладів освіти та науки, різноманітних інноваційних структур, а також про інформаційні системи. Реалізація інноваційно-інформаційних і науково-технологічних пріоритетів стратегії сприятиме утвердженню в Україні нової динаміки та структурної якості економічного розвитку.

Інноваційна стратегія економічного розвитку держави передбачає розробку моделей, планів, програм проведення досліджень інноваційної діяльності та з'ясування наступних моментів: по-перше, забезпечення соціально-економічного розвитку країни з урахуванням раціонального використання її потенціалу; по-друге, визначення співвідношення інвестиційної підтримки між базовими та перспективними галузями економіки та ступеню централізації ресурсів для розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності; по-третє, використання інноваційних розрахунків, що передбачають побудову та оцінку моделей у процесі розробки та реалізації інноваційних рішень. Причому основи інноваційної моделі економічного розвитку держави мають спочатку реалізовуватися в тих галузях народного господарства, де найсприятливіші умови та найбільша готовність до сприйняття та освоєння інноваційного алгоритму розвитку та інтеграції у світове співтовариство, що забезпечить можливість поступового переведення господарства на інноваційні механізми розвитку, перетворити науково-технічний потенціал у ефективний ресурс і забезпечити належні умови для розвитку інноваційної інфраструктури. Разом з тим необхідно зазначити, що якщо при впровадженні моделі на початковій стадії дозволяється вибирати певні привабливі галузі економіки, то питання відбору конкретних регіонів є проблематичним і дискусійним.

На практиці експерименти з встановлення пільгових режимів функціонування для окремих територій вже проводяться, та ефект від їх впровадження оцінюється по-різному. Одна група економістів-регіоналістів вважає, що слід і далі продовжувати такі експерименти, тому що останні мають особливе значення для розвитку регіонів у контексті загальноекономічного розвитку держави. Також існує точка зору, згідно з якою вищезгадані експерименти є неефективними, що пов'язано з соціально-економічним розвитком лише окремих територій, а не всієї держави.

У сучасних економічних умовах, які супроводжуються різноманітними ризиками та невизначеністю, підприємства повинні створювати не тільки страхові резерви, а також планувати та формувати резерви розвитку, кошти яких спрямовуватимуться в інноваційну діяльність з метою диверсифікації виробництва, збільшення асортимента продукції, розширення діяльності, реалізації науково-технічних програм тощо. Сьогодні спостерігаються кардинальні зміни в інноваційно-інвестиційній діяльності, які характеризуються комбінацією промислових нововведень з інноваціями в інформаційній, науково-технічній і сфері послуг. Це являється доброю передумовою для створення нових інноваційних структур. У даному контексті необхідно також згадати й негативні чинники, які стримують розвиток реального і фінансового секторів економіки України. До них слід віднести наступні: непривабливість діяльності офіційного фінансового сектора, порівняно з неформальним фінансовим посередництвом; неефективність фіскальної і регуляторної політики; обмеженість ресурсної бази; відсутність професійної культури поведінки; низька активність та недостатня глибина фінансових ринків; відсутність дієвої інфраструктури кредитного ринку (іпотека, факторинг); нерозвиненість механізмів фінансування (лізинг і форми прямого інвестування).

Виходячи із світового досвіду, при розробці та впровадженні інноваційної моделі розвитку економіки доцільно розраховувати на допомогу транснаціональних корпорацій і міжнародних фінансово-кредитних установ; необхідно активізувати діяльність спільних підприємств, фінансово-промислових груп, науково-технологічних парків, технополісів, бізнес-інкубаторів, венчурних підприємств на території держави. Одним із можливих шляхів поліпшення інноваційно-інвестиційного клімату в країні, удосконалення функціонування фінансового ринку, стимулювання роботи реального сектору економіки являється інтеграція виробничого та фінансового капіталів у вигляді створення фінансово-промислових груп, функціонування яких у вітчизняних умовах буде найбільш ефективним і сприятливим. У цьому зв'язку хотілося б нагадати, що на сьогоднішній день багато українських комерційних банків входять до складу фінансово-промислових об'єднань. Це такі банки, як Укрсоцбанк, Приватбанк, Правекс-банк, "Аркада", "Гарант" та інші.

На наш погляд, ефективне функціонування різноманітних інноваційних структур, застосування вдосконалених інструментів фінансування, форм, стимулів і взаємовідносин між суб'єктами господарювання сприятимуть реалізації інноваційної стратегії економічного розвитку та приведуть до формування високоефективної структури управління економікою України.

Кривенко, Л.В. Інноваційна стратегія економічного розвитку як ключовий імператив загальнодержавної політики [Текст] / Л.В. Кривенко, Т.В. Процик // Інноваційна модель та стратегія економічного розвитку : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. – К : Ін-т економічного прогнозування НАН України, 2002. – С. 60-62.